

[Bundvad.]

folkepensionsproblem, og jeg tror, at forhandlingerne vil blive fulgt med stor interesse og med kritisk intetesse ikke alene her, men i befolkningen, fordi sagen vedrører os alle både nu og i fremtiden.

Som grundlag for diskussionen har vi ikke alene forslagene, men også folkeforsikringskommissionens betænkning. Jeg vil gerne anerkende det arbejde, der er nedlagt i denne betænkning, som vil påvirke diskussionen om folkepension mange år frem i tiden. Jeg beder kommissionens formand, departementschef H. H. Koch, kommissionens sekretariat og embedsmændene modtage en tak for vel udført arbejde.

Må jeg derefter som baggrund for det, jeg senere vil sige, minde om, at lovgivningen om alderdomsforsørgelse, som vi kender den i dag, er bygget op næsten stump for stump gennem mange år, og dog er den ikke ældre, end at de ældste blandt vore medborgere kan huske den tid, hvor den gamle, der ikke kunne være hos familien, måtte ende sine dag på fattiggården. Set på denne triste baggrund var den første egentlige lov af 1891 om alderdomsunderstøttelse, som det hed dengang, et stort socialt fremskridt, selvom ordningen set med nutidsøjne led af betydelige mangler. Kommunerne skønnede over værdighed og trang, og skønnet var ikke altid særlig velvilligt. Således kan den gennemsnitlige ydelse pr. alderdomsunderstøttet i 1892 opgøres til 58 kr. på et år. I 1902 var tallet steget til 96 kr. for et år. Det var små kår, de gamle levede under dengang.

I 1922 blev der gjort et stort fremskridt. Da blev understøttelsen gjort til en rettlighed for den, der iøvrigt opfyldte lovens betingelser, og ydelserne blev gjort faste og højere. Ved socialreformen i 1933 gik man videre. Understøttelsen blev til rente, satserne blev forhøjet, fradragsreglerne lempe- des, og ordningen blev indlagt som den del af socialreformen, der hedder folkeforsikring. Også under besættelsen blev renten reguleret op, og efter besættelsen er gennem-

ført forbedringer både direkte ved lempelser i fradragsregler, ved pristalsregulering to gange om året, ved tillæg som erstatning for bortfald af rabatordninger og ved såkaldte eengangsydelser, hvoraf den sidste som bekendt blev vedtaget her i tinget i torsdags.

Det vil af det, jeg her har sagt, fremgå, at folkettinget gang på gang har været stillet overfor det ønskelige og socialt nødvendige i at udbygge aldersrenteordningen både i højden ved større ydelser og i bredden ved lempeligere fradragsregler; og det er gjort, når økonomiske og politiske muligheder var tilstede. Det er imidlertid min opfattelse, at det trods fremgangen nu er nødvendigt ikke alene at gå til højere ydelser, men også at foretage en radikal forenkling, ja, omlægning, af hele aldersrentesystemet, og jeg skal forklare, hvorfor jeg mener det.

Aldersrenten er for lav. Vi har rundt regnet 100 000 rentemodtagere, der ikke har nogen som helst indtægt ved siden af renten. De må altså leve af de beløb, som loven i dag giver adgang til. Lad disse beløb efter besættelsen have været stigende så meget, som der har været politisk mulighed for, så er de dog nu for lave. Det høje tings ærede medlemmer kender satserne, så jeg skal afholde mig fra en opremsning. Lad mig blot nævne yderpunkterne. Et ægtepar i København opnår højeste sats og enlige på landet laveste. Regner vi med grundbeløb og alle faste tillæg, rentetillæg, beklædnings- tillæg og brændselstillæg, og lægges hertil eengangsydelser, også den, folkettinget vedtog i torsdags, kommer man frem til, at det københavnske ægtepar på et år kan opnå ialt 4 374 kr. og den enlige på landet 2 392 kr. For disse beskedne beløb skal de klare alt. Selvom mange ældre har kunnet afpasse levevisen efter disse beløb og får det til at gå rundt uden evig jammer, er der ingen tvivl om, at selv beskedne forhøjelser vil lune ganske godt. Jeg mener ikke, at man skal spørge om, hvor lidt de ældre behøver for at klare sig, men derimod,